

Egense-Rantzausminde Lokalhistorie

Forårsvandring 20. maj 2019

Svendborg – Faaborgbanen (SFJ)

Den første jernbane i Danmark blev indviet den 27. juni 1847 mellem København og Roskilde. Længden på banen var 31,27 km lang. "Odin" hed det første lokomotiv – en model kan ses på Jernbanemuseet i Odense.

Svendborg-Faaborgbanen blev indviet på en meget blæsende eftermiddag den 25. november 1916. Der var fire tog dagligt i hver retning. Fra 1. april 1949 overgået til DSB.

Topfarten med damptog 45 km/t. Banes længde var 26,43 km i længden.

Fra staten bestod materialet af: 2 lokomotiver (samlet pris kr. 83.000 kr.), én 2. klasses vogn, tre 3. klasses vogne, 1 post- og personvogn, 2 rejsegodsvogne, 10 lukkede godsvogne, 10 åbne godsvogne.

De første år (1916-1922) fyrede man med tørv – nok på grund af forsyningssikkerheden (1. verdenskrig 1914-1918). Efterfølgende gik man over til kul. 8 dieselmotorvogne kom til 1932.

Banen gik gennem et tæt befolket landbrugsområde samt højskolerne i Ollerup. Efter få år kom der stor konkurrence fra rutebilerne.

Meget nedslidt materiel efter besættelsen og i 1949 overtog DSB banen og opsatte blinklys på Tankefuldvej og på Højensvej lige før Egense Station.

Skovsbo Trinbræt (So): 4,0 km fra Svendborg Station. 24 meter over havet. 5,5 meter høj signalmast. 1917 kom der lys på signalmasten og rejst et arkitekttegnet vente- og læskur. Arkitekt og møbelarkitekt *Jens Andreas Jensen* (1878-1959) tegnede venteskuret. Beboere i Skovsbo og sognerådet forsøgte at få trinbrættet ca. 500 meter længere mod vest (inde i Paulinelund). Så ville det have været tættere på en sti til Skovsbo By. Dette blev dog afvist.

Egense Station (Eg): 26,65 meter over havet 6 km fra Svendborg. Indbyggere i Egense 1916 ca. 1.050. Stationsbygning på 108 m², som indeholdt: ventesal, kontor og postrum. Bolig for stationsforstanderen med 2 værelser samt køkken og vaskerum. Loftet var med 3 værelser. Udhus med retirader, pissoir og

brændselsrum. Svinefold, 110 meter langt læssespor, pakhus. Omløbsspor så to tog kunne krydse hinanden – dog aldrig benyttet.

Kogtved trinbræt (Ko): I marts 1930 ansøgte 17 beboere i Kogtved om et trinbræt. Forsøgsvis oprettet 1. oktober 1930 – jordperron m/ signalmast med vinge og lys. 3 tog i hver retning stoppede dagligt her. I perioden 1939-1940 benyttede 178 personer trinbrættet. Nedlagt den 9. april 1940 (omlægning af driften pga. besættelsen). 700 meter mod nord findes i dag Svendborg Vest (oprettet august 1982) som har flere daglige rejsende end Kogtved trinbræt havde på et år.

Fra 1923 til 1940 var der mellem 149.000 og 138.000 rejsende om året. De bedste år var fra 1925-1927. 1947-1948: var der 216.000 rejsende. Stort underskud alle årene. Bedste år var 1917-1918, hvor underskuddet kun var på kr. 49.000.

Der skulle bruges en del penge på anlægsarbejdet – og flere skød beløb i aktierne. Egense Kommune kom med kr. 60.000 (ca. 2.500.000 i dag), Svendborg Amt kr. 160.000, Svendborg Kommune kr. 110.000 og Svendborg Havn kr. 40.000.

Banen blev endelig nedlagt lørdag den 22. maj 1954 og i løbet af august måned var alle skinner taget op.

Kilder:

Svendborg-Fåborg banen, SFJ-bøger 1995, *Lars Vindholt-Nielsen*.

https://da.wikipedia.org/wiki/Svendborg-Faaborg_Banen

<http://evp.dk/index.php?page=svendborg---faaborg-banen---lidt-af>

www.jernbanen.dk/pbaner.php?s=169

www.old.sfvj.dk/fynskebaner/sfb.htm

Danmarks Jernbanemuseum, Odense.